

Η αρχαία Αίγυπτος

Αυτό το κείμενο περιγράφει την αρχαία Αίγυπτο, συμπεριλαμβανομένης της γεωγραφίας, της οικονομίας, της κοινωνικής δομής και της πολιτικής οργάνωσης. Εξηγεί τη σημασία του Νείλου για τη χώρα και αναλύει διαφορές πτυχές του αρχαίου αιγυπτιακού πολιτισμού.

E by Elpiniki Rassa

2.1 Η χώρα

Αιγύπτος ονομαζόταν από τους αρχαίους Έλληνες το βορειοανατολικό τμήμα της Αφρικής, το οποίο διαρρέει ο ποταμός Νείλος. Τη σπουδαιότητα του ποταμού για τη χώρα και το λαό της επισημαίνει ο ιστορικός Ηρόδοτος, όταν αποκαλεί την Αιγύπτο δώρο του Νείλου. Πρόκειται στην πραγματικότητα για μια λωρίδα πράσινου που δημιουργεί ο Νείλος από τις πηγές του στα όρη της Αιθιοπίας μέχρι και τις εκβολές στα βόρεια της χώρας, όπου διακλαδίζεται σε παραποτάμους και δημιουργεί ένα δέλτα μεγάλης έκτασης.

Γεωγραφία της Αρχαίας Αιγύπτου

Πέρα απ' αυτή τη λωρίδα απλώνονται εκταθείς ερημού, η Λιβυκή στα δυτικά και στα ανατολικά ή ερήμος που φτάνει μέχρι τον κόλπο του Σινά και την Ερυθρά Θάλασσα. Η άγονη αυτή χώρα δεν θα είχε εξελιχθεί, εάν κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού ο Νείλος δεν πλημμυρίζει και μετά την απομάκρυνση των νερών του δεν αφήνει ένα στρώμα λάσπης που έκανε τη γη ευφορή¹. Στα νοτία της χώρας υπήρχαν μόνο οὔκοι βράχων, τα δάση σπάνιζαν και γι' αυτό έλειπε η ξυλεία. Οι οὔθες του Νείλου ήταν γεμάτες από καλάμια, λωτούς και παπύρους, όπου φώλιαζε πληθος πουλιών.

Ανω Αίγυπτος

Το νοτιο και ορεινο τμήμα της χώρας.

Κάτω Αίγυπτος

Το βορειο τμήμα με το Δέλτα του Νείλου, που βρεχεται από τη Μεσόγειο θάλασσα.

Χερσόνησος του Σινά

Το πιο ευάλωτο σημείο, μέσω του οποίου εξασφαλιζόταν η επαφή με τους άλλους λαούς της Εγγυς Ανατολής, αλλά αποτελούσε και τη διόδο των εισβολών προς την Αίγυπτο.

2.2 Οικονομική, κοινωνική και πολιτική οργάνωση

Η οικονομία

Η ζωή στην Αίγυπτο ήταν άμεσα συνδεδεμένη με το Νείλο και τις πλημμυρές του 2 . Η άρδευση των χωραφιών και η συντήρηση των αυλακιών ήταν μια επίπονη και συνεχής εργασία που διδασε τη συνεργασία στους κατοίκους, αλλά δημιουργούσε και την ανάγκη της επιβλεψής του κράτους. Στη γόνιμη από τον ποταμό αιγυπτιακή γη καλλιεργούνταν εκτός από το σιτάρι και το κριθάρι, το λιναρί, τα σπυροφόρα δένδρα και τα κηπευτικά. Οι Αιγύπτιοι στις όχθες του Νείλου μαζευαν παπύρους και λωτούς. Σε επίπεδο οικογενειακής παραγωγής κατασκεύαζαν ένα είδος μπίρας από τη ζύμωση κριθαρενίου ψωμιού. Ασχολήθηκαν με την κτηνοτροφία αλλά και το ψάρεμα στα νερά του ποταμού.

Οικονομική Οργάνωση της Αρχαίας Αιγύπτου

Η βάση της οικονομίας στην Αίγυπτο ήταν η γεωργία. Η συστηματική οργάνωση της ήταν κάτω από την άμεση επιβλεψη του κράτους, δηλαδή του φαραώ. Βασιλικοί υπάλληλοι παρακολουθούσαν τις γεωργικές εργασίες και συγκεντρώναν από τη συγκομιδή το ποσοστό που ανήκε στο φαραώ. Ο λαός εργαζόταν παράλληλα στην οικοδόμηση των μεγάλων έργων, ναών, ανακτορών, ταφικών μνημείων τα οποία κατασκεύαζαν οι φαραώ. Μεγάλος αριθμός ειδικευμένων τεχνιτών, μεταλλουργών, ξυλουργών, κεραμοποιών, ναυπηγών, αρχιτεκτόνων κ.α., κατασκεύαζε ποικίλα προϊόντα για μια εξελιγμένη κοινωνία. Αρκετοί τέχνητες εργαζόνταν σε ιδιωτικά εργαστήρια, οι περισσότεροι όμως και οι καλύτεροι εργαζόνταν στα ανακτορικά εργαστήρια, διότι ο κύριος όγκος της βιοτεχνικής παραγωγής, όπως και του εμπορίου, ήταν ελεγχόμενος από το φαραώ.

Εμπορίο και Υπηρεσιές στην Αρχαία Αιγύπτο

Το εμπορίο βασιζόταν στην εξαγωγή του πλεονασμάτος των παραγομένων στην Αιγύπτο αγαθών, όπως δημητριακών, παπυρού, ή πρώτων υλών, όπως χρυσού, και στην εισαγωγή ύλων που ελλείπαν από τη χώρα, όπως ξυλείας, χαλκού, αργύρου κ.α. Η παροχή υπηρεσιών ήταν ένας άλλος οικονομικός τομέας που απασχολούσε αρκετά μεγάλο αριθμό πολιτών. Η διοίκηση είχε ανάγκη από μορφωμένους πολίτες και με ειδικές γνώσεις: οι ιερείς για την καλυψη των αναγκών ενός θεοκρατικού κράτους, οι γραφείς, που γνώριζαν τη δύσκολη ιερογλυφική γραφή για τη λειτουργία της κρατικής μηχανής και οι επαγγελματίες στρατιωτικοί για τη διατήρηση και την ανάπτυξη της αυτοκρατορίας, συνεβαλλαν όλοι στην καλύτερη οργάνωση και λειτουργία του κράτους.

Εξαγωγές

Δημητριακά, παπύρος, χρυσός

Εισαγωγές

Ξυλεία, χαλκός, αργύρος

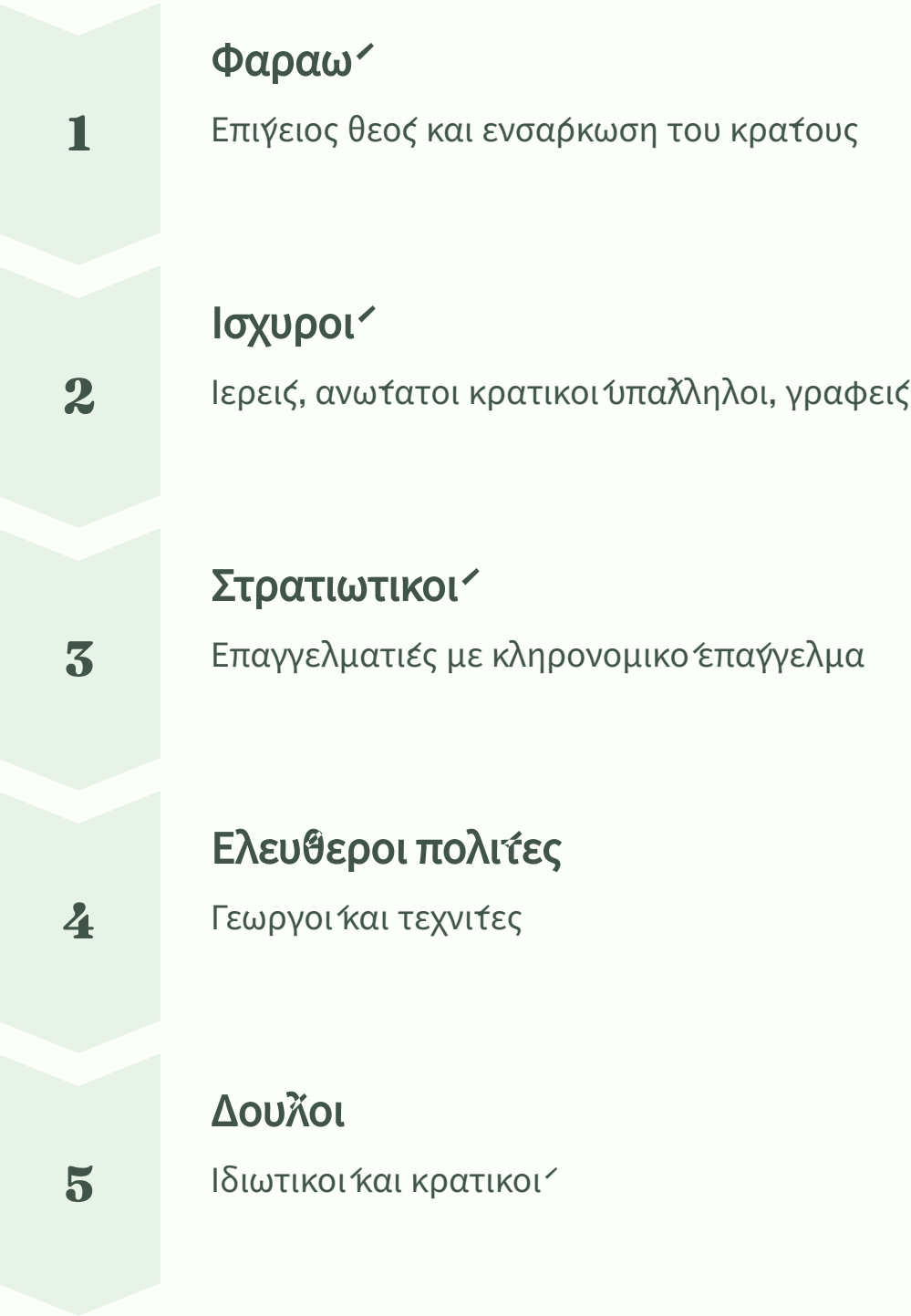

Υπηρεσιές

Ιερείς, γραφείς, στρατιωτικοί

Η κοινωνιά

Η συμμετοχή των Αιγυπτίων στην παραγωγική διαδικασία είχε τις συνέπειες της στη διαρθρωση της κοινωνιάς. Στην κορυφή βρισκόταν ο φαραώ, ο οποίος ενσαρκωνε τον επιγείο θεο ή άλλα και το κράτος. Σ' αυτόν ο λαός εναπεθετε τις ελπίδες του για την επιτυχιά των συλλογικών του προσπάθειών. Ήταν απροσπελάστος και η θελήση του αποτελούσε νόμο για τους υπηκόους. Στην κοινωνική ιεραρχιά κάτω απ' αυτόν βρίσκονταν οι ιερείς, οι ανώτατοι κρατικοί υπάλληλοι και οι γραφείς που συγκροτούσαν την τάξη των ισχυρών. Ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα αποτελούσαν οι επαγγελματίες στρατιωτικοί, που κληρονομούσαν το επάγγελμα και στους οποίους ο φαραώ παραχωρούσε εκτάσεις γης για καλλιέργεια. Το μεγαλύτερο όμως μέρος της αιγυπτιακής κοινωνιάς αποτελούσαν οι ελεύθεροι πολίτες, γεωργοί ή τεχνίτες, που εργαζόνταν σκληρά για το μεγαλείο του φαραώ. Οι δούλοι, τέλος, προέρχονταν από τους πολέμους ή αγοράζονταν από τους εμπόρους. Υπήρχαν ιδιωτικοί δούλοι, που σπανιώς ξεπερνούσαν τους δύο σε κάθε οικογένεια και κρατικοί, που ανήκαν στο φαραώ και εργαζόνταν στα κρατικά έργα, στα ναούς, στα ορυχεία, τα λατομεία κ.α.

Η πολιτική οργάνωση

Η οργάνωση του κράτους από τις αρχές ήδη της 3ης χιλιετίας π.Χ. βασιζόταν στην ιδέα της θεοποίησης του φαραώ. Ο ρόλος της θρησκείας στη ζωή των Αιγυπτίων, όπως αλλωστε και στη ζωή των λαών της Μεσοποταμίας, ήταν καθοριστικός. Πληθος επιγραφών αναφέρουν το φαραώ ως θεο, ενώ υπάρχουν και κείμενα που τον αντιμετωπίζουν ως άνθρωπο. Σε καμιά περίπτωση δεν μειώναν όμως τη θεϊκή του υποδσταση, δεδομένου ότι οι θεοί παρουσιαζονταν με ανθρωπίνες ιδιοτήτες στους αιγυπτιακούς μυθους. Η οργάνωση του κράτους είχε χαρακτηρα

****θεοκρατικο******.**